

Sendt: 20. oktober 2010 22:24

Emne: Vedr. behov for retshjælp til udenlandske kvinder på gadeplan på Vesterbro - nu også udsatte for forbudszoner

Kære ministre og folketingsmedlemmer,

Efter at have været vidne til politiets indsats ift. særligt udenlandske kvinder på gaden på Vesterbro i nogen tid, og forsøgt os via dialog med politiet at sikre gennemførelse af visse justeringer af den konkrete politiindsats – desværre uden endnu at lykkes hermed, fandt vi det fra Gadejuristens side nødvendigt at sætte ind med retshjælp på en måde der kunne sikre de udsatte kvinders retsstilling.

På den baggrund indledte vi i går aftes et retshjælpsarbejde, specifikt rettet mod de udenlandske kvinder, som vi i det følgende ønsker at redegøre nærmere for. Vi finder det særdeles hensigtsmæssigt, om man politisk vil tage stilling til de problemstillinger der rejses.

Problemfremstilling:

Politiet bruger Ordensbekendtgørelsen og de med hjemmel i denne fastlagte forbudszoner mod kvinder i gadebilledet. Anvendelsen af disse forbudszoner er velkendt gennem snart mange år, hvor de er blevet brugt intensivt mod det øvrige udsatte gadefolk, nemlig hjemløse og stofafhængige. Da den norske professor og kriminolog Nils Christie blev bekendt med denne Vesterbro'ske praksis, beskrev han den som "en form for Apartheid": <http://www.information.dk/112214>. Denne beskrivelse kan måske opfattes som at gå lidt vel vidt; dog er det et faktum, at eksempelvis jeg og min familie gennem de seneste 12 år har boet i forbudszone nr. 9 – uden nogensinde at have mærket det. Meget tyder på, at man i praksis skal være netop socialt udsat for at blive mødt af disse forbudszoner og de mange opholdsbøder, der følger i kølvandet på bekendtskabet med zonerne. Meget lidt tyder til gengæld på, at dette har nogen som helst effekt, snarere tværtimod.

Denne politipraksis på Vesterbro blev i lørdags dokumenteret på norske NRK, Dagsrevyen. Klippet kan ses her: <http://www.nrk.no/nett-tv/indeks/233629/>. I indslaget forklarer politiet selv deres forbudszonesystem, ligesom det fremgår, at alene det, at kvinderne passerer igennem gaderne kan udløse sanktioner.

Fra en gadevinkel ser det ud som om, at forbudszonerne overvejende, måske endda alene, bruges mod de udenlandske kvinder i gadebilledet, hvilket i sig selv kunne rejse en diskussion om diskrimination. De, i øvrigt meget få, etnisk danske kvinder, der ofte – men ikke i alle tilfælde – er stofafhængige og som sælger seksuelle ydelser på gadeplan, fortæller nemlig, at de ikke mødes på denne måde af politiet. Dette værdsættes i øvrigt højt af de danske kvinder.

Man kan for vores skyld mene præcis, hvad man vil om prostitution. Gadejuristen ønsker ikke at indtage bestemte positioner i denne overvejende politiske debat. Vi ønsker derimod at forholde os til temaet som et fænomen, der nu engang er her. Herfra er vi optaget af at fremme og sikre en 'fænomenhåndtering', der ikke i sig selv påfører den udsatte part skadevirkninger; herunder skal disse udsatte kvinders rettigheder - naturligvis - sikres. Ift. den politiske debat konstaterer vi dog gerne, at ingen af de politiske parter ønsker at kriminalisere sælgerne af seksuelle ydelser. I den forbindelse skal vi hermed pege på, at den aktuelle politipraksis, hvor kvinderne – nogle i ret stort antal – bødepålægges, også for blot at befinde sig i området uden at støje eller på anden måde forstyrre den offentlige orden, faktisk fremstår som en kriminalisering -

de facto - af de prostituerede selv. På baggrund af særdeles skræmmende erfaringer videregivet af vore kolleger og samarbejdspartnere i lande som Indonesien, Rusland, Ukraine, USA, Canada m.fl., hvor sælgerne af seksuelle ydelser i forskellige former er kriminaliserede, værdsætter vi, at der ikke herhjemme er politisk stemning for at kriminalisere dem der sælger seksuelle ydelser, i det vi forstår, at det vil have enorme skadevirkninger for især de mest udsatte af de prostituerede. Hvis man imidlertid ønskede at gennemføre en ordning med kriminalisering af seksælgerne selv, må vi dog insistere på, at den gennemføres i overensstemmelse med demokratiets grundforudsætning, nemlig magtens tredeling, således, at det ville være et flertal i Folketinget der ved lov vedtog dette – det kan og må ikke ske alene på grundlag af politipraksis.

Vi har bl.a. givet udtryk for bekymring for følgende forhold:

- At der ikke i alle tilfælde forekommer at være konkret grundlag og dermed hjemmel for disse påbud hhv. bøder som angives at have hjemmel i Ordensbekendtgørelsen. En del af de påbud / bødeforelæg vi har set forekommer i hvert fald ikke - i tilstrækkelig grad - at levere den påkrævede konkrete begrundelse, der er en forudsætning for legitimering af denne sanktionsanvendelse.
- At politiet ikke lever op til deres vejledningsforpligtelse i konkrete tilfælde. Kvinderne er generelt end ikke klar over, hvorfor de faktisk får disse bøder og de er heller ikke bekendt med, at de kan få dem prøvet i retssamfundets klagesystemer, ved domstolene mv. Når vi spørger kvinderne direkte, svarer en del af dem, at de tror, at de får bøderne, fordi det er kriminaliseret at sælge sex i Danmark. Andre trækker blot på skuldrene. De ved det ikke.
- At det anføres i bødeforelæggene, at 'reglerne om partshøring er iagttaget, jfr. forvaltningslovens § 19'. I konkrete tilfælde, herunder tilfælde vi har været direkte vidner til, har det imidlertid ikke set ud som om, at dette er tilfældet. Alligevel har vi efterfølgende kunnet konstatere, at dette er hævdet i bødeforelæggene. Allerede kvindernes begrænsede sprogkundskaber (langt hovedparten af dem vi har været i kontakt med kan endnu ikke ret meget dansk, ligesom deres engelsk-kundskaber også i mange tilfælde er stærkt begrænsede) må betyde, at der ikke reelt er foretaget partshøring og spørgsmålet må være, om man overhovedet kan foretage partshøring uden brug af tolk i en række tilfælde. Dertil kommer, at 'partshøringen' i en del tilfælde bliver gennemført direkte på gaden i løbet af få minutter, og således heller ikke imødekommer kravene til at give parten en rimelig frist for fremsættelse af bemærkninger forud for afgørelsen.
- At kvinderne virker skræmte ift. politiet og eksempelvis ikke har modet til at benytte deres ret til at få sanktionerne prøvet. Den væsentligste retssikkerhedsgaranti i et retssamfund siges gerne at være adgangen til at klage. På den baggrund er der kun al mulig grund til både bekymring og handling, når en gruppe, tilmed socialt udsatte mennesker udtrykker, at de ikke tør benytte sig af denne ret; i øvrigt heller ikke selv om de tilbydes gratis retshjælp og partsrepræsentation under sagens behandling. Kvinderne har nu blot – om end ikke med deres gode vilje, men derimod tvunget af omstændighederne - indrettet sig ift. denne politipraksis, hvilket politiet også er bekendt med; i en del tilfælde har de bare 600 kr. liggende klar i lommen, således at bøden kan blive betalt på stedet og forholdet dermed afsluttet så hurtigt som overhovedet muligt. Kvinderne har overfor os beskrevet en enorm, næsten ubærlig skamfølelse over denne kontakt med politiet.
- At det politiske niveau nok har givet politiet i opdrag at sætte ind mod 'prostitutionens bagmænd', men når man behandler netop de personer, som kunne antages at udgøre en af de absolut primære kilder til informationer om dette alvorlige emne på denne – for dem – hårdhændede måde, kunne man formode, at man samtidig, ganske effektivt endda, ligefrem blokerer for

informationer af denne karakter. Uanset øvrige meningsforskelle, herunder om omfanget af menneskehandel til prostitution mv., må det være i alle parter klare interesse at sikre, at vi bringer os selv i den bedst mulige position til at fælde netop 'prostitutionens bagmænd', i præcis det omfang de findes. Det er imidlertid vores vurdering, at man med denne bødepraksis rettet mod særligt de udenlandske kvinder, fremmer præcis det modsatte. Vi er også bekendt med, at forholdet til politiet lider så meget, at der er kvinder der fravælger at politianmelde, hvis de har været udsat for eksempelvis taskerøveri eller vold. Alene af disse grunde må denne bødepraksis snarest bringes til ophør.

Det skal understreges, at vi fuldt ud anerkender, at politiet har til opgave at opretholde ro og orden og i den udstrækning seksuelt udsatte kvinder – og dertil i øvrigt også hjemløse, stofafhængige og øvrige grupperinger såvel indenfor som udenfor gedefolket – er konkret anledning til 'uorden' i et ikke rimeligt omfang, anerkender vi selvfølgelig politiets indgriben. Vi anerkender også, at politiet på netop Vesterbro har meget svære opgaver, som de reelt ikke har værktøjerne til at løse, hvorfor de også er fuldstændig afhængige af, at eksempelvis de sociale hjælpetilbud lokalt er tilstrækkelige og relevante.

Vi skal dog alligevel henstille til at det sikres, at politiet alene griber ind, når der er konkret grund til det, at gældende processuelle regler overholdes og at det sikres, at der gribes ind og vælges sanktionsmiddel under relevant iagttagelse af det grundlæggende proportionalitetsprincip.

På baggrund af det her anførte, har Gadejuristen netop indledt ovennævnte retshjælpstiltag til fremme af de pågældende kvinders retsstilling, således at der på gadeplan nu omdeles en vejledning, hvor kvinderne gives let mulighed for skriftligt at meddele politiet, at de ønsker at benytte sig af deres ret til at anvende partsrepræsentant, jfr. forvaltningslovens § 8 og at de i den forbindelse vil anvende Gadejuristens retshjælperes tilbud om vejledning i den konkrete sag, før de afgør, hvorledes de stiller sig til sagen, hvorefter de via partsrepræsentanten i anledning af den lovpligtige partshøring vil fremsende eventuelle bemærkninger til sagen forud for afgørelsen.

I det vi håber på opbakning fra alle parter i denne anledning,

Med venlig hilsen

Nanna W. Gotfredsen

Gadejuristen

Nanna W. Gotfredsen, cand. jur., gadejurist

Gasværksvej 6A, 1.

1656 København V